

3x
15.12.2021
K

DOT.: Podstawy prawnej tworzenia przez radę gminy funkcji społecznych asystentów radnych

W listopadzie wpłynęła petycja z żądaniem uchwalenia przez Radę Miasta Bielsk Podlaski „uchwały w sprawie powołania społecznych asystentów radnych Rady Miasta Bielsk Podlaski”. Petycja zawierała projekt uchwały z uzasadnieniem - identyczne jak procedowane wcześniej w kilku większych miastach w Polsce m. in. w Łodzi w 2007r. Zdaniem wnoszącego petycję taka uchwała przyczyniłaby się do wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców, w tym wśród młodzieży, co stanowiłoby realizację art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym. Z treści projektu uchwały wynika, że rolą społecznego asystenta radnego ma być wspieranie konkretnych radnych w wykonywaniu ich mandatu.

Przywołany wyżej przepis *art. 5b ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym* stanowi, że *gmina podejmuje działania na rzecz wspierania i upowszechniania idei samorządowej wśród mieszkańców, w szczególności wśród młodzieży, angażując ją w sprawy dla niej istotne. Realizacja obowiązku określonego w art. 5b ust. 1 polega na wspomaganiu rozwoju wspólnoty samorządowej, tworzeniu warunków mających wpływ na zwiększenie zaangażowania w życie gminnej społeczności, popularyzacji idei samorządowej w celu utożsamiania się członków wspólnoty samorządowej z gminą (por. Komentarz do art. 5 b ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym pod red. B. Dolnickiego, wyd. ABC 2010 r.), co może przyjąć formę prowadzenia kursów, spotkań informacyjnych, szkoleń, wydawania biuletynu gminnego, czy organizowaniu konkursów i festynów. Zatem korzystanie przez radnego z pomocy funkcjonującego pod jego kierownictwem asystenta nie jest realizacją obowiązku gminy wynikającego z art. 5b ust. 1, niezależnie od tego, że wnoszący petycję nawet nie próbuje sprecyzować, w jaki sposób asystent radnego miałby wspierać i upowszechniać ideę samorządową wśród mieszkańców miasta.*

Ustanowienie przez Radę funkcji asystenta radnego wskazywałoby, że asystenci działają z umocowania rady jako ustawowego organu gminy, a zatem to Rada jest ostatecznie odpowiedzialna za ich funkcjonowanie. Jeśli tak, to w *ustawie o samorządzie gminnym* powinien znaleźć się przepis jednoznacznie dopuszczający tworzenie funkcji asystenta: albo w regulacjach dotyczącej działania rady gminy, albo w części dotyczącej praw i obowiązków radnego – na wzór przewidzianych w *ustawie o wykonywaniu mandatu posła i senatora*. Takich unormowań w *ustawie samorządowej* nie ma, zatem ustanowienie przez Radę asystenta i wyposażenie go w prawo uczestniczenia w pracach radnego związanych z wykonywaniem mandatu nie jest możliwe.

Kwestia będąca przedmiotem petycji była już przedmiotem rozważań sądów administracyjnych. W szczególności należy przywołać wyrok *Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 30 czerwca 2011 r. IV SA/GL 492/11* oraz wyrok *Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 23 lutego 2012r. III SA/Gd 536/11*. Sądy jednoznacznie stwierdziły, że brak jest przepisów stanowiących podstawę do tworzenia przez radę gminy funkcji społecznych asystentów, a tym bardziej do ustanawiania unormowań dotyczących zasad ich funkcjonowania.

Zważywszy na powyższe należy uznać, iż ewentualne przyjęcie uchwały w przedmiocie powołania społecznych asystentów radnych - jako nie mające umocowania w istniejącym prawodawstwie - będzie skutkować uchYLENIEM uchwały przez organ nadzoru.

Praktyka przyjęta wcześniej w innych regionach kraju nie może konwalidować braku podstaw prawnych do wydania takiej uchwały oraz wpływać na ocenę organu nadzoru lub sądu.

r. pr. Jolanta Niewińska

Bielsk Podlaski, 13.12.2021r.